

Parafie

RYTWIANY

Parafia pod wezwaniem Świętego Maksymiliana Marii Kolbego

Parafia powstała w 1935 roku. Kościołem parafialnym był klasztor OO. Kamedułów w Rytwianach. W 1995 roku proboszczem został ks. Waldemar Farion. Rozpoczęto przygotowania do budowy nowego kościoła. 29 czerwca 1997 roku został poświęcony plac pod budowę. 4 czerwca 2000 roku w ławy fundamentowe wmurowano kamień węgielny, rozpoczęto prace przy wznoszeniu murów. 15 maja 2002 roku kościół pokamedulski został rektorem, a parafia nosi nazwę nowobudowanego kościoła św. Maksymiliana Marii Kolbego. W lipcu 2002 roku nowy kościół pokryto blachą. Obecnie kościół funkcjonuje już w pełni. Parafia posiada akta parafialne od 1935 r.

Proboszcz: Ks. mgr Leszek Pituch

Adres: Gmina Rytwiany, pow. Staszów, woj. świętokrzyskie 28-236 Rytwiany, ul. Kościelna 2, tel. (+48) 015 864-75-38

Do parafii należą: Kłoda, Rytwiany.

Ilość wiernych: 1794

Odpusty: Św. Maksymiliana Marii Kolbego (14 sierpnia)

Msze święte: Niedziele i święta: 9:00; 12:00

Święta państwowo zniesione: 17:00

Dni powszednie: 18:00 lub 17:00 (zimą)

Kościóły i kaplice na terenie parafii:

Rytwiany, kościół rektoralny pw. Zwiastowania Najświętszej Maryi Pannie

Rytwiany, kaplica pw. Niepokalanego Serca NMP (obecnie nieczynna)

RYTWIANY

Kościół rektoralny pod wezwaniem Zwiastowania Najświętszej Maryi Pannie

(Parafia pw. Świętego Maksymiliana Marii Kolbego w Rytwianach)

Fundatorem klasztoru Kamedułów w Rytwianach był książę Jan Tęczyński, zwany Magnus, herbu Topór. Termin rozpoczęcia budowy uzgodniono na 15 lutego 1621 r., ale z przyczyny władz miejscowych termin przesunięto o dwa lata i kamień węgielny pod budowę położył 1 maja 1624 r. bp Marcin Szyszkowski. Budowę prowadzono pod nadzorem O. Hiacynta (1624-1625) Włocha, a pierwszym przeorem był O. Sylwian Bosselli, następnym był O. Venante da Subiaco (1629-1632), autor dekoracji malarskich. Autorem stiuków w kościele był sławny artysta włoski Falkoni. Klasztor budowali kameduli włoscy w stylu włoskiego odrodzenia. Kościół został uroczystie poświęcony 27 września 1637 r. przez bpa Tomasza Oborskiego, sufragana krakowskiego. Po dwu wiekach istnienia klasztoru rytwiańskiego został on zniesiony w 1819 r. przy kasacie klasztorów w Królestwie Polski Kongresowej. Przejściowo w 1860 r., z woli spadkobierców, klasztor oddano w posiadanie OO. Reformatom przybyłym z Krakowa, ale już w 1864 r. zostali usunięci również oni przez rząd rosyjski. Od tego czasu kościół stał się filią parafii Staszów. Zarządzali nim zmieniający się wikariusze, zależni od proboszcza staszowskiego. Po I wojnie światowej klasztor z powrotem objęli dawni właściciele OO. Kameduli z Bielan Krakowskich. Jednak przebywali w Rytwianach tylko w latach 1925-1927. Od tego czasu władza Duchowna Diecezji Sandomierskiej powierzyła opiekę nad klasztorem księżom, którzy jako rektorzy należeli do dekanatu w Konieńkach. Ostatnim rektorem był ks. Wacław Siwiec, który w 1935 r. został pierwszym proboszczem nowo erygowanej parafii Rytwiany. 9 czerwca 2001 roku powstał Diecezjalny Ośrodek Kultury i Edukacji "ŹRÓDŁO". 15 maja 2002 roku powstał rektorat p.w. Zwiastowania NMP.

Rektor kościoła: Ks. kanonik mgr lic. Wiesław Kowalewski (od 2001 roku)

Adres: 28-236 Rytwiany, ul. Klasztorna 25, tel. (+48) 015 864-70-02, (+48) 015 864-77-95

E-mail: pustelnia@pustelnia.com.pl

www: www.pustelnia.com.pl

Odpusty: Zwiastowania NMP (25 marca), Wniebowzięcia NMP (15 sierpnia)

Msze święte: Niedziele i święta: 10:30

Święta państwowo zniesione: 18:00 lub 16:00 (zimą)

Dni powszednie: 18:00 lub 16:00 (zimą)

PARAFIA STRZEGOM

Parafia pod wezwaniem Świętego Andrzeja Apostoła

Pierwsza wzmianka o parafii Strzegom, której plebanem był Jan, pochodzi z 1326 r. Dawne inwentarze podają, że pierwotny kościół drewniany powstał w 1404 r., zaś kalendarze liturgiczne, że w 1441 r. Obecny kościół parafialny zbudowany jest z drzewa modrzewiowego wg konstrukcji zrembowej. W 1595 r. poświęcenia dokonał bp krakowski Jan Radziwiłł. W latach 1609-1875 kościół w Strzegomiu był kościołem filialnym parafii Wiązownica. Po 1875 r. kościół gruntownie restaurowano, a w latach trzydziestych XX w. przedłużono o kilka metrów. Prezbiterium jest krótkie, zamknięte wielobocznie, którego ściany pokryte są na całej wysokości boazerią późnorenansową. Korpus kościoła stanowi nawa główna z dwiema niższymi nawami bocznymi. Przy prezbiterium znajduje się zakrystia i dawna kruchta. Wewnątrz w prezbiterium i nawie głównej jest strop płaski; w nawach bocznych, oddzielonych rzędami słupów są stropy skośne. Dach kościoła jest wysoki, siodłowy, pokryty gontem, na którym znajduje się wieżyczka na sygnaturkę, o charakterze barokowym. Kościół posiada trzy ołtarze. Ołtarz główny jest późnorenansowy z obrazem Matki Boskiej Bolesnej (Pieta) oraz św. Andrzeja. Ołtarze boczne są barokowe. Godna uwagi jest ambona późnorenansowa i chrzcielnica kamienna z przełomu XVI/XVII w. Przy kościele stoi drewniana dzwonnica z pocz. XX w. Parafia posiada akta parafialne od 1791 r. W latach 90-tych kościół został gruntownie odnowiony z zewnątrz. Obecnie trwa dalsza restauracja kościoła.

Proboszcz: Ks. mgr Krzysztof Lechowicz (od 2002 roku)

Adres: Gmina Rytwiany, pow. Staszów, woj. świętokrzyskie

Strzegom, ul. Kościelna 12, tel.015/864-11-36

Do parafii należą miejscowości: Mucharzew, Strzegom, Strzegomek.

Ilość wiernych: 1027

Odpusty: Matki Bożej Bolesnej (niedziela po 15 września)

Msze święte: Niedziele i święta: 9:00; 10:30; 12:00

Święta państwowo zniesione: 9:00; 10:30; 12:00

Dni powszednie: 7:00; 18:00

PARAFIA KONIEMŁOTY

Parafia pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny

Widok na Kościół parafialny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny wraz z projektowanym otoczeniem.

Parafia erygowana przed rokiem 1326. Początkowo był tu kościół drewniany, zniszczony przez pożar. Obecny kościół późnorenesansowy wzniesiony w latach 1637-1649 z łupanego kamienia wapiennego przez Benedyktynów, którzy byli kolatorami parafii od 1628 do 1649 roku z fundacji ks. Łukasza Sokołowskiego. Uroczyscie poświęcony został w 1649 r. Zniszczony przez pożar w 1770 r., odnowiony w 1778 r. Teren przykościelny ogrodzono murem w 1829 r. Przed frontonem kościoła stylowa brama wzniesiona w 1886 r. na zamówienie ks. Andrzeja Kozłowskiego. Kościół parafialny, trzynawowy z prezbiterium na zrębach gotyckich jednoprzęsłowym, wielobocznie zamkniętym, z dobudowaną od północy zakrystią. Nawa boczna prawa szersza z kaplicą św. Benedykta, wzniesioną na planie kwadratowym nakrytą kopułą z latarnią. W latach 1937-1939 dobudowano drugą nawę boczną wg projektu Stefana Szyllera. Od zachodu na frontonie kościoła w przedłużeniu nawy głównej wieża z kruchtą w przyziemiu i kolistą basztą, ze schodami na chór muzyczny. Przy prezbiterium na zewnątrz kościoła od strony wschodniej Ogrójec dobudowany w 1853 r. Dach nad częścią późnobarokową (nawa główna) dwuspadowy, kryty dachówką ceramiczną czerwoną. Wieżyczka na sygnaturkę kryta blachą. Na wieży kościoła chełm późnobarokowy łamany, zwieńczony latarnią. Na nawach bocznych dachy jednospadowe kryte blachą. Kościół restaurowany wewnątrz w 1982 r., tynki zewnętrzne odnowione w 1988 r. Ołtarz główny barokowy, we wnęce obraz Niepokalanego Poczęcia NMP w drewnianej, połączanej sukience z 1742 r. W kronicy parafialnej obraz ten określany jest jako obraz starożytny. Na zasuwie obraz Serca Pana Jezusa. W bocznych niszach oddzielonych kolumnami drewniane figury św. Benedykta i św. Scholastyki. W prezbiterium zabytkowe stalle z olejnymi obrazami przedstawiającymi ważniejsze wydarzenia z życia Najświętszej Maryi Panny. Ambona z prawej strony nawy głównej łącząca się ze stallami fundacji ks. Ambrożego Lipskiego z 1718 r., pokryta złożonymi rzeźbami. W nawie bocznej prawej barokowy ołtarz św. Anny Samotrzeciej. Postacie w srebrnych sukienkach z 1769 r. W kaplicy św. Benedykta w ołtarzu obraz Matki Boskiej Częstochowskiej - bez większej wartości artystycznej. W nawie lewej ołtarz św. Józefa a w nim barokowy obraz św. Józefa trzymającego Pana Jezusa za rękę. Osoby w srebrnych sukienkach z 1790

r. Parafia posiada akta parafialne od 1638 r.

Proboszcz: Ks. dr Michał Łukasik

Adres: 28-200 Staszów, Koniemłoty, Pl. Ks. Romana Kotlarza 2, tel. (+48) 15 8667126

Do parafii należą: Gaj Koniemłocki, Gaj Święcicki, Grobla, Grzybów, Koniemłoty, Kszczonowice, Krzywołęcz, Lenartowice, Pacanówka, Podborek, Rzędów, Sielec, Sichów Duży, Sichów Mały, Stefanówek, Święcica, Tuklęcz, Ziemblice.

Ilość wiernych: 4210

Odpusty: Narodzenia Najświętszej Maryi Panny (8 września)

Msze święte:

Niedziele i święta: 7:30; 9:30; 11:30; 13:45 (Sielec); 15:00 (Sichów Duży)

Święta państwowo zniesione: 9:30; 18:00 lub 17:00 (zimą)

Dni powszednie: 18:00 lub 17:00 (zimą)

Kaplice na terenie parafii:

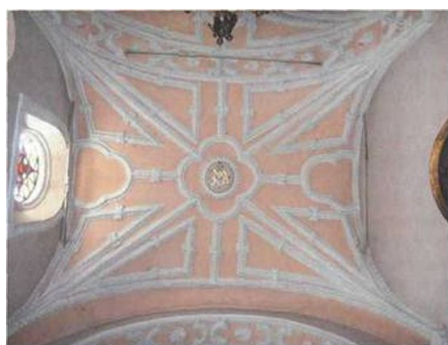
- Sichów Duży, kaplica pw. Matki Bożej Częstochowskiej

- Sielec, kaplica pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy

Źródło: Portal Diedziny Sandomierskiej - <http://www.sandomierz.opoka.org.pl/>

Od przeszłości do przyszłości

Mamy zaszczyt i przyjemność zaprezentować Państwu krótką publikację zawierającą informacje o bogatej historii naszej Parafii i kompleksie kościelno-klasztornym w Koniemłotach. Wieloletnia tradycja i kultura naszego regionu godne są szerokiej prezentacji. Trwałe wartości naszego dziedzictwa kulturowego stały się inspiracją wydania przez Stowarzyszenie Rozwoju Miejscowości Parafii Koniemłoty „Przyszłość” pierwszego numeru gazetki parafialnej pn. „Via Domini - Droga Pana”.

Sztukateria w prezbiterium.

Materiał zawiera część opisową i fotograficzną przybliżającą rys historyczny i obrazującą stan obiektu przed rozpoczęciem prac renowacyjno-konserwatorskich kompleksu kościelnego i w czasie trwania pierwszego ich etapu. Nie są to oczywiście pełne opisy naukowo-historyczne wynikające z badań, ale zaczerpnięte zostały z materiałów archiwalnych, zachowanych na plebani kościoła parafialnego i opisanych w sprawozdaniu z 1988 r. przez mgra inż. Jerzego Zuba -WKZ

W sprawozdaniu wykorzystano następujące źródła archiwalne:

1. Księga Kościoła Parafialnego w Koniemłotach, pisana przez ks. Pawła Zygadlewicza w styczniu 1846 roku, pierwszego proboszcza po usunięciu benedyktynów.

2. Inwentarz „fundi instructi” kościoła parafialnego i probostwa w Koniemłotach, - dekanatu Koniemłockiego - diecezji Sandomierskiej, - sporządzony przez ks. Franciszka Furmańskiego, proboszcza i dziekana w roku 1929.
3. Projekt rozbudowy kościoła (niesygnowany i niedatowany) architekta Stefana Szyllera.
4. Projekt rozbudowy kościoła Stanisława Cybulskiego i Jerzy Ogórkiewicza z 1938 roku.

Parafia koniemłocka - według informacji o dziesięcinach w dziedzicznych dobrach benedyktynów ze Świętego Krzyża - istniała przed 1351 rokiem (wzmianki o parafii datowane są z 1326 r.)

Jan Długosz w Liber Beneficiorum... w 1448 r. pisze: „ Koniemłoty vi Ha habend in se Ecclesiam ligneam Assump-tionis B. V. Marie”. Wynika z tego, że kościół wówczas już istniał, ale nie był jeszcze obiektem murowanym.

W 1471 r. opat benedyktyński Michał z Krakowa wystąpił do papieża o przejęcie parafii i wprowadzenie zakonników. Mimo zgody papieża, pominięcie w staraniach biskupa krakowskiego nie pozwoliło na przejęcie nowej placówki. Dopiero w 1493 r., za zgodą kardynała krakowskiego Fryderyka proboszcz koniemłocki ks. Stanisław de Woyczyce przekazał probostwo na ręce Macieja opata świętokrzyskiego. Akt inkorporacji kościoła do benedyktynów sygnowany został 25 czerwca 1493 r. Niewielki klasztor koniemłocki służyć miał zakonnikom - weteranom, zasłużonym benedyktynom do wygodnego wypoczynku. Benedyktyni zarządzali parafią ponad trzy stulecia.

Portal z późnogotycką figurą Chrystusa Fratribus.

Zapewne przejęcie kościoła wiązało się z rozbudową bądź przynajmniej przebudową może już nieco wcześniej wybudowanego murowanego kościoła. Kolejna działalność budowlana wiąże się z ks. Łukaszem Sokołowskim, zarządzającym parafią w 1637 - 1649 r. Benedyktyni ufundowali przebudowę kościoła (m.in. sklepienie prezbiterium) uwieńczoną konsekracją w 1649 roku.

Zapewne w tym okresie rozbudowano też zakrystię i skarbiec oraz umieszczono nad nimi mieszkanie dla służby kościelnej, (w pocz. XIX wieku były tam jeszcze ślady kominka i wejścia), ale mogło to nastąpić także już na przełomie XV i XVI wieku. W okresie 1660-1667 r. wybudowano budynek klasztorny (stara plebania).

W niespełna sto lat później ks. Ambroży Lipski ufundował kaplicę północną p.w. św. Benedykta. Kaplica ukończona została wkrótce po jego śmierci w 1732 roku.

Budynek poklasztorny (stara plebania).

On też, w 1726 roku, pokrył blachą wieżę kościoła i sygnaturę, a nieco wcześniej ufundował portal do zakrystii, a w 1711 roku naprawił przypory wokół kościoła. Kościół w XVIII wieku kryty był gontem, który 15 września 1770 roku, w czasie wielkiego pożaru całej niemalże wsi uległ całkowitemu zniszczeniu, tak, że przez dłuższy czas kościół stał bez pokrycia dachowego. Dopiero w 1775 roku ks. Emeryk Gołaszewski pokrył dach słomą a w 1777 roku wymienił więźbę dachową i przykrył ją zakupioną w Rytwianach dachówką.

Aktem kasacyjnym z 17 kwietnia 1819 roku benedyktyni zostali pozbawieni koniemłockiej placówki. Ostatnim, dożywotnim już proboszczem benedyktyńskim był ks. Hugo Jopkiewicz prezentowany w 1816 roku, zmarły w 1825 roku (poprzedni proboszczowie od 1637 roku byli prezentowani przez zgromadzenie benedyktynów na okres trzyletni).

Po nim nominację, decyzją Rady Administracyjnej Królestwa, otrzymał w maju 1825 roku ks. Paweł Zygadlewicz. Przejął kościół w nie najlepszym stanie technicznym. Piętro nad zakrystią i skarbcem było zniszczone, obok -zła, zdaniem ks. Zygadlewicza, konstrukcja dachów kaplicy św. Benedykta powodowała zamakanie ścian kaplicy i północnej strony kościoła i zapewne z jego inicjatywy wprowadzono tam spadki umożliwiające odpływ wody.

Ołtarz w kaplicy św. Benedykta.

Po urządzeniu, z rozkazów rządowych cmentarza poza wioską, w 1829 roku wybudowano murowane ogrodzenie cmentarza, zachowując jednocześnie starą bramę kościelną oraz kostnicę. W 1844 roku teren cmentarza przykościelnego uporządkowano i splantowano. Pięć lat później ks. P. Zygadlewicz wybudował sygnaturę po rozebraniu poprzedniej, grożącej zawaleniem. W tym też czasie powstała przypuszczalnie kruchta południowa. W 1853 roku zbudowano przy apsydzie ogrójec. W latach 1852-1858 wyremontowano i przebudowano budynek starej plebani przystosowując do celów duszpasterstwa diecezjalnego.

Informacje powyższe oparte są głównie na kronice ks. Zygadlewicza, który w przypadku starszych dziejów korzystał z archiwum kościelnego, obejmującego wówczas:

Dokumenty funduszowe

Księgi mieischwe w których zapisywane są przychody

Metryki kościelne dawne i bieżące

Akta Cywilne podług Kodeksu Napoleona prowadzone

Akta Cywilno Religijne podług nowego prawa polskiego zaprowadzone.

Sklepienie nawy głównej.

Kolejne ważne prace miały miejsce za administrowania ks. Andrzeja Kozłowskiego. W 1886 roku wybudował on od podstaw bramę wejściową na teren przykościelny w miejscu poprzedniej, zniszczonej.

Rok później, w 1887 r. rozebrano sklepienie nawy głównej, grożące zawaleniem i - dzięki funduszom hr. Potockiego - wybudowano drewniane na wzór poprzedniego i odtworzono sztukaterię.

Około 1890 r. wybudowano budynki gospodarcze (oborę murowaną, stodołę murowano-drewnianą). W 1897 r. ks. Antoni Otrembski jak wynika z zapisów kroniki parafialnej "... zachęcił parafian do sprawienia okien w prezbiterium w miejscu starszych, zamurowanych."

Zdjęcie z przełomu XIX i XX wieku / fot. Kazimierz Broniewski

W 1908 roku nowe, ciosowe obramienie głównego wejścia do kościoła wykonał Pierzchała z Kurozwek, w kolejnych zaś latach prowadzone były bieżące remonty polegające na naprawie tynków, malowaniu oraz robotach blacharskich i pokrywczych.

Kolejne wielkie zmiany w kompleksie kościelno-klasztornym zaszły dopiero w latach 30. W okresie międzywojennym (w 1931 roku) gruntownie otynkowano wieżę kościelną, przypory i pobielono cały kościół. Wówczas też wybito nowe okna w wieży kościelnej. Ówczesny proboszcz, ks. Jan Chołoiński najpierw rozebrał starą kostnicę, potem przystąpił wspólnie z Radą Parafialną, której prezesował książę Krzysztof Radziwiłł do prac przy kościele. W marcu 1937 roku uchwalono powiększenie kościoła. W maju 1938 roku majster z Radomyśla n. Sanem rozpoczął remont zakrystii. Usunięto wówczas wprowadzoną ściankę dzielącą parter na zakrystię i skarbiec, zlikwidowano sklepienie kolebkowe, jedno okno powiększono, a drugie usytuowano w miejscu dawnych drzwi, wybijając przy tym nowe wejście. Jednocześnie dano strop żelbetowy, a piętro zdecydowano się przeznaczyć na skarbiec. W celu doświetlenia odsłonięto zamurowane pierwotne okienko i wyremontowano już istniejące. W zachodniej ścianie parteru osadzono późnogotycki portal, nad którym wykuto niszę w celu umieszczenia późnogotyckiej rzeźby Chrystusa Frasobliwego, znalezionej na strychu kościelnym

i restaurowanej w Krakowie na koszt księcia Radziwiłła.

Rozbudowę kościoła rozpoczęto w 1938 roku od nawy południowej. Wykorzystano przy tym odrzwia ze zlikwidowanej kruchty południowej. Okna wykonała krakowska firma „Żeleński i Spółka”. W 1939 roku rozpoczęto, ukończone w trakcie okupacji, prace w północnej części kościoła. Wybudowano nawę, przebudowując jednocześnie kaplicę św. Benedykta i scalając te elementy w jedno. Ponadto wybudowano niewielki składzik przy wieży na katafalk i inne rzeczy kościelne.

Projektantem przebudowy był inż. arch. St. Cybulski (z udziałem inż. arch. J. Ogórkiewicza ze Staszowa). Projekt ten zachował się w zbiorach dokumentów parafialnych. Jest tam też inny projekt, niesygnowany i bez daty. Być może jest to niezrealizowany projekt Stefana Szyllera, powstały kilka lat wcześniej (przygotowania i starania o rozbudowę kościoła trwały kilka lat), albowiem w protokole datowanym z 24 października 1930 roku, po śmierci ks. Franciszka Furmańskiego stwierdzono istnienie w zbiorach m.in. „planów rozbudowy kościoła w Koniemłotach zrobione przez architekta Szyllera z Warszawy w trzech egzemplarzach”. W latach powojennych 1946-1950 wykonano prace wykończeniowe w nawach bocznych przez wytynkowanie i uzupełnienie posadzki. Wykonano w tym okresie mur ogrodzeniowy od strony zachodniej wzdłuż budynków gospodarczych.

Kościół pw. WNMP w Koniemłotach od strony południowej.

Następne, większe prace remontowe przy kościele wykonano w latach 80. Odnowiono nawę główną i prezbiterium wraz z ołtarzami oraz pomalowano wnętrze. Warto wspomnieć, że w tym okresie kontynuowano prace przy budowie nowej plebani. Prowadzone w 1988 roku prace przy kościele obejmowały zasadniczo wymianę tynków oraz w miarę potrzeb wymianę i uzupełnienie obróbek blacharskich. Ze względu na brak możliwości pokrycia rusztowaniami wszystkich elewacji równocześnie, prace realizowano przy elewacjach kolejno, od południowej do zachodniej. Uniemożliwiło to jednoczesną obserwację wszystkich odsłoniętych spod tynków murów, a co za tym idzie, sformułowanie optymalnych wytycznych konserwatorskich na lata przyszłe. Prace przeprowadzone zostały w miesiącach czerwiec - wrzesień 1988 roku i cechowały się znacznym pośpiechem. Oprócz podkreślonego systemu pracy po jednej elewacji, nie były one w pełni przygotowane. Chodzi tu głównie o zastosowanie tynku wapien-no-cementowego wobec braku starego wapna. Nie potraktowano też z należytą uwagą wszelkich istniejących, bądź nowoodkrytych elementów kamiennych.

Ołtarz w nawie południowej.

Wówczas stwierdzono, że w zasadzie cały kościół (poza przybudówkami z końca lat 30.) murowany był z kamienia, układanego nieregularnie z zamiarem pokrycia tynkiem. Jedynie niektóre elementy, jak narożniki, przypory, fragmenty obramień okiennych, cokoły, gzymsy opracowane były częściowo z większych ciosów, jednakże bardzo zniszczonych bądź wręcz skutych (większa część gzymsu południowego) podczas prac remontowych. Na mury nałożona była gruba warstwa tynku wapiennego malowanego na kolor biały o ciepłym kremowym odcieniu. Na warstwie tej widocznych jest w wielu miejscach szereg nacięć w celu założenia nowego tynku o cieńszej warstwie, w częściach z zachowanym malowaniem w odcieniu niebieskim.

W związku z tym, niezależnie od staranności przeprowadzonych prac, przy ewentualnych kolejnych pracach konserwatorskich konserwator nakazał:

1. Opracować pełną dokumentację techniczno-konserwatorską kompleksu klasztorno-kościelnego obejmującą:

- wykonanie odwodnienia terenu przykościelnego celem uregulowaniu stosunków wodnych zakłóconych przez źle funkcjonujące systemy melioracyjne niszczące obiekty kościelno-klasztorne,
- w pierwszej kolejności, zabezpieczenie przeciwwilgociowe poziome i pionowe budynku kościoła, ograniczające dalszą degradację w wyniku zasolenia ścian,
- natychmiastowe zabezpieczenie konstrukcyjne kościoła przed dalszym pękaniem ścian,
- generalny remont więźby dachowej i wymianę pokrycia dachowego kościoła oraz budynku starej plebani,

Msza z okazji 25 - lecia kapłaństwa ks. kan. Pawła Cygana.

2. Przy remoncie i odnowie elewacji zastosować zróżnicowanie kolorystyczne elementów architektury kościoła: biały z odcieniem żółtym kościoła średniowiecznego oraz biały o szarym odcieniu nawy południowej, północnej i przybudówki przy wieży oraz ogrójca (niecelowym wydaje się różnicowanie kolorystyczne nadbudowy prezbiterium, zakrystii i klatki schodowej).

3. Oczyszczyć i poddać konserwacji kamienne lico kaplicy św. Benedykta.

4. Odślonić zatynkowane elementy kamienne, w szczególności okien górnych prezbiterium oraz okienek doświetlających klatkę schodową, oczyścić i poddać konserwacji, podobnie jak i obecnie odśloniętych. Należy również rozważyć uczytelnienie gzymsu podokiennego (nawet w negatywie).

5. Dokładne oczyszczenie i uczytelnienie profilu cokołu z uzupełnieniem kamiennego lica.

6. Po wykonaniu prac budowlano-konserwatorskich przystąpić do prac konserwatorskich elementów ruchomych, zabytkowych.

Wizyta Księdza Biskupa Sandomierskiego dr. Krzysztofa Nitkiewicza.

W oparciu o zebrane informacje, wstępne badania z lat 80. i zalecenia konserwatorskie, w latach 2002-2005 ks. Paweł Cygan przygotował materiał w formie decyzji do opracowania dokumentacji inwentaryzacyjnej i technicznej umożliwiającą rozpoczęcie prac projektowych wraz uzyskaniem pozwoleń budowlanych na prace re-montowo-konserwatorskie całego kompleksu kościelno-klasztornego, które rozpoczęły się w 2006 r. i są obecnie kontynuowane.

Źródło: *Via Domini* - Kwartalnik Stowarzyszenia Rozwoju Miejscowości Parafii Koniemłoty, nr 1/2010 - styczeń 2010r., oprac. Andrzej Kruzel

Gmina Rytwiiany - www.rytwiany.com.pl/index.php?id=230